

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของครูสังคมนตรี ผู้บริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาสังคมนตรี ความหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521" ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

การศึกษาทฤษฎี

ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตร หนังสือเรียนวิชาสังคมนตรี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ตลอดจนเอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามสำหรับครูสังคมนตรี ผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์

เครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามจำนวน 3 ชุด สำหรับครูสอนวิชาสังคมนตรี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ผู้บริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์ แบบสอบถามทั้ง 3 ชุด มีลักษณะเหมือนกัน โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choice) เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูสังคมนตรี ผู้บริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์ เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาสังคมนตรี ความหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในเรื่องหลักสูตรสังคมนตรีฉบับพุทธศักราช 2521 จุดมุ่งหมายของวิชาสังคมนตรี

กระบวนการ เรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน และการวัดและการประเมินผล

ตอนที่ 3 เป็นแบบปลายเปิด (Open ended) สำหรับให้ผู้ตอบแบบสอบถามเขียนข้อเสนอแนะ และปัญหาในการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521

การทดลองแบบสอบถาม (Try - out) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ครูทวิ 5 ท่าน ตรวจสอบแก้ไข แล้วนำแบบสอบถามนี้มาจัดทำใหม่ให้รัดกุมและเหมาะสมยิ่งขึ้น และนำไปทดลองใช้กับครูสอนวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสตรีวิทยาจำนวน 5 คน และโรงเรียนสิงหราชพิทยาคมจำนวน 5 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน นำไปทดลองใช้กับผู้บริหารการศึกษาโรงเรียนสตรีวิทยาจำนวน 4 คน โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัยจำนวน 2 คน โรงเรียนสตรีวิคตอเรียจำนวน 2 คน และโรงเรียนสิงหราชพิทยาคมจำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน นำไปทดลองใช้กับศึกษานิเทศก์วิชาสังคมศึกษาจำนวน 5 คน ซึ่งทั้ง 4 โรงเรียนนี้และศึกษานิเทศก์เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่ประชากรจริงที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อนำไปใช้กับตัวอย่างประชากรจริงต่อไป

ประชากรและตัวอย่างประชากร

ประชากรและ
ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ตัวอย่างประชากรที่เป็นครูสังคมศึกษา และผู้บริหารการศึกษาจากโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร และศึกษานิเทศก์วิชาสังคมศึกษาในทุกเขตการศึกษา การสุ่มตัวอย่างโรงเรียน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเป็นพวกหรือชั้น (Stratified Random Sampling) มีวิธีดำเนินงานดังนี้คือ

1 สุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครทั้งโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ ประเภทละ 10 โรงเรียน รวมทั้งหมด 20 โรงเรียน ดังมีรายชื่อต่อไปนี้

โรงเรียนรัฐบาล

1. โรงเรียนบางกะปิ	6. โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย
2. โรงเรียนปทุมคงคา	7. โรงเรียนทอวัง
3. โรงเรียนวัดบวรนิเวศ	8. โรงเรียนเจ้าพระยาวิทยาคม
4. โรงเรียนศรีอยุธยา	9. โรงเรียนเทพศิลา
5. โรงเรียนศึกษานารี	10. โรงเรียนเทพศิรินทร์

โรงเรียนราษฎร์

1. โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย	6. โรงเรียนลาซาด
2. โรงเรียนซัคคิยานีณกุล	7. โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย
3. โรงเรียนเซนต์จอห์น	8. โรงเรียนศรีวิกรม์
4. โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์	9. โรงเรียนศึกษาวัฒนา
5. โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา	10. โรงเรียนอานวยศิรินทร์

2. ครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3

ในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เลือกไว้

3. ผู้บริหารการศึกษาได้แก่ ผู้อำนวยการหรืออาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชาสังคมศึกษา และรองหัวหน้าหมวดวิชาสังคมศึกษาทุกคนในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เลือกไว้

4. ศึกษานิเทศก์ เฉพาะวิชาสังคมศึกษาในส่วนกลางและเขตการศึกษาที่ 1 ถึงเขตการศึกษาที่ 12 ทุกคน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการหรืออาจารย์ใหญ่ของโรงเรียนที่ได้รับการสุ่มตัวอย่าง และ

หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์วิชาสังคมศึกษาทุกเขตการศึกษา จากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปส่ง และไปรับแบบสอบถามยังโรงเรียนต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ด้วยตนเองทุกแห่ง สำหรับแบบสอบถามศึกษานิเทศก์ในเขตการศึกษาที่ 1 ถึงเขตการศึกษาที่ 12 ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และได้ขอความร่วมมือให้หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์วิชาสังคมศึกษาส่งแบบสอบถามมายังผู้วิจัยทางไปรษณีย์ โดยการสอดซองติดแสกมป์แนบไปกับแบบสอบถามด้วย สำหรับแบบสอบถามของครูสังคมศึกษาส่งไป 132 ชุด ได้รับคืนมา 120 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90.16 แบบสอบถามของผู้บริหารการศึกษาส่งไป 80 ชุด ได้รับคืนมา 70 ชุด คิดเป็นร้อยละ 87.50 และแบบสอบถามของศึกษานิเทศก์วิชาสังคมศึกษาส่งไป 40 ชุด ได้รับคืนมา 31 ชุด คิดเป็นร้อยละ 77.50

การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 แจกแจงความถี่ของคำตอบแต่ละรายการ ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple choice) แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ โดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{การร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนคำตอบ}}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}} \times 100$$

จากนั้นนำเสนอในรูปตาราง และอธิบายประกอบ

6.2 หากค่าเฉลี่ยของคำตอบจากข้อมูลแบบประเมินค่า (Rating - Scale) โดยกำหนดค่าคะแนน (Weight) ออกเป็น 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert)¹ ซึ่งกำหนดค่าคะแนนดังนี้

¹John W. Best, Research in Education, 2d ed. (Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice - Hall, 1970), p.175.

ดีมาก	เท่ากับคะแนน	5
ดี	เท่ากับคะแนน	4
ปานกลาง	เท่ากับคะแนน	3
ควรปรับปรุง	เท่ากับคะแนน	2
ควรปรับปรุงอย่างยิ่ง	เท่ากับคะแนน	1

จากการกำหนดค่าดังกล่าว ได้นำมาหาค่าเฉลี่ยจากสูตร ดังนี้¹

$$\bar{X} = \frac{\sum f x}{N}$$

\bar{X} = ค่าเฉลี่ยหรือมัธยฐานเลขคณิต

N = จำนวนค่าตอบทั้งหมด

f = จำนวนความถี่

x = ค่าของน้ำหนักคำตอบเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1

$\sum f x$ = ผลรวมของคะแนนแต่ละระดับคูณด้วยความถี่

แปลความหมายของค่าเฉลี่ย ซึ่งกำหนดไว้ดังนี้คือ

4.56 - 5.00	เท่ากับ	ดีมาก
3.56 - 4.55	เท่ากับ	ดี
2.56 - 3.55	เท่ากับ	ปานกลาง
1.56 - 2.55	เท่ากับ	ควรปรับปรุง
1.00 - 1.55	เท่ากับ	ควรปรับปรุงอย่างยิ่ง

¹ ประคอง กรวรรณสุต, สถิติที่ประยุกต์สำหรับครู, พิมพ์ครั้งที่ 5.

6.3 นำค่าเฉลี่ยของแต่ละข้อมาวัดการกระจายของคะแนน จากแนว
โน้มนำเข้าสู่ส่วนกลาง โดยการหาค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
ของน้ำหนักคำตอบเกี่ยวกับความคิดเห็น ในด้านต่าง ๆ จากสูตร¹

$$S.D(\sigma) = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

เมื่อ S.D = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum fx$ = ผลบวกของผลคูณระหว่างคะแนนกับความถี่ของ
คะแนนแต่ละข้อ

$\sum fx^2$ = ผลบวกของผลคูณระหว่างคะแนนกำลังสอง กับความ
ถี่ของคะแนนแต่ละข้อ

N = จำนวนผู้ให้ข้อมูลที่ เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร

6.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูสังคมนศึกษา ผู้บริหารการศึกษา
และศึกษานิเทศก์ เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ตามหลักสูตรมัธยมศึกษา
ตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในด้านต่าง ๆ โดยใช้ค่าที (t - test) ทดสอบความ
มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้สูตร²

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{\sigma_1^2}{N_1} + \frac{\sigma_2^2}{N_2}}}$$

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 51.

² วิเชียร เกตุสิงห์, สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย, พิมพ์ครั้งที่ 6.

(กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2523), หน้า 77.

เมื่อ	\bar{x}_1	=	มัธยฐานเลขคณิตของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	\bar{x}_2	=	มัธยฐานเลขคณิตของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	s_1	=	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	s_2	=	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	N_1	=	จำนวนผู้ใหญ่ขอมูลในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	N_2	=	จำนวนผู้ใหญ่ขอมูลในกลุ่มตัวอย่างที่ 2

ใช้ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

6.5 สรุปและเสนอผลการวิจัยในรูปแบบตาราง และความเรียง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย